

Úmrtnost se loni vrátila na předpandemickou úroveň

9.2.2023 - Jan Cieslar | Český statistický úřad

Podle dosud dostupných údajů z hlášení o úmrtí za rok 2022 loni zemřelo 120 tisíc obyvatel České republiky. Meziročně to bylo téměř o 20 tisíc méně. Nejvíce úmrtí bylo zaznamenáno v prosinci, nejméně v červnu. Naděje dožití při narození se v roce 2022 zvýšila zpět na obdobnou úroveň, jaká byla o čtyři roky dříve.

Po dvouletém období, kdy počet zemřelých vlivem nepříznivých úmrtnostních podmínek v době pandemie výrazně narostl, došlo v roce 2022 k meziročnímu poklesu. „Podle předběžných údajů v průběhu roku 2022 zemřelo 120,1 tisíce obyvatel České republiky. Bylo to o 14 % resp. o 19,8 tisíce osob méně než o rok dříve. Rok 2021 tak zůstal rokem s nejvyšším úhrnem zemřelých v naší poválečné historii,“ říká Terezie Štyglerová, vedoucí oddělení demografické statistiky ČSÚ. I přes výrazný meziroční úbytek byl loňský počet zemřelých ve srovnání s průměrem z let 2015–2019, tedy před vypuknutím epidemie covid-19, o 8 % vyšší. K nárůstu počtu zemřelých však z části přispěly změny věkového složení populace a stárnutí silných populačních ročníků narozených ve 40. letech 20. století.

Mezi roky 2021 a 2022 se úroveň úmrtnosti, měřená počtem zemřelých v přepočtu na tisíc obyvatel daného věku, snížila ve všech pětiletých věkových skupinách nad 35 let věku, v intervalu 55–79 let přibližně o pětinu. To se odrazilo ve vývoji očekávané průměrné délky života žen i mužů. „Po období let 2020 až 2021, kdy se střední délka života propadla zhruba o dva roky na 74,1 let pro muže a 80,5 roku pro ženy, se v loňském roce naopak meziročně výrazně zvýšila. První odhad naděje dožití při narození pro rok 2022 hovoří o hodnotě 76,1 roku pro muže a 82,0 let pro ženy, což jsou obdobná čísla jako v roce 2018,“ dodává Michaela Němečková z oddělení demografické statistiky ČSÚ.

Nejvyšší počty úmrtí byly zaznamenány v závěru roku, když během prosince skonalo více než 12,1 tisíce obyvatel Česka. Bylo to přibližně o čtvrtinu více, než činil pětiletý průměr pro tento měsíc z let 2015–2019. Poměrně vysoký byl v tomto srovnání i počet zemřelých v září (13% nadúmrtnost). Druhý nejvyšší měsíční počet úmrtí byl v roce 2022 patrný v lednu (11,0 tisíce), po přepočtu na stejně dlouhé měsíce šlo ale o únor. Nejméně úmrtí bylo v červnu (8,8 tisíce), v ostatních měsících loňského roku se jejich počet pohyboval v rozmezí 9,2–10,7 tisíce.

„Počty zemřelých se snížily mezi lety 2021 a 2022 ve všech krajích. Nejmenší 9% meziroční pokles vykázal Kraj Vysočina, oproti tomu v Karlovarském kraji byl počet zemřelých meziročně nižší o více než 23 %. V žádném z krajů se však roční úhrn úmrtí nedostal zpět na úroveň průměru z let 2015–2019. V Praze zůstal vyšší o 4 %, v Pardubickém kraji a v krajích Vysočina a Moravskoslezském byl vyšší o více než 10 %,“ říká Pavel Hájek, vedoucí oddělení informačních služeb Krajské správy ČSÚ pro Středočeský kraj.

Metodická poznámka:

Údaj o celkovém počtu zemřelých v roce 2022 bude v příštích týdnech ještě mírně růst v důsledku dodatečných hlášení (zejména těch o úmrtí v zahraničí). Konečný celkový počet zemřelých za rok 2022 vycházející ze statistiky ČSÚ bude zveřejněn 21. 3. 2023 spolu s předběžnými výsledky celé demografické statistiky.

Data o struktuře zemřelých podle příčin smrti v roce 2022 jsou zatím dostupná, jako předběžná,

pouze za 1. pololetí. Zveřejněna byla v publikaci *Zemřelí podle zkráceného seznamu příčin smrti v ČR a krajích, pololetní data - 2018-2022*.

<https://www.czso.cz/csu/czso/umrtnost-se-loni-vratila-na-predpandemickou-uroven>